GRŴP GORCHWYL A GORFFEN CYD-WEINIDOGOL AR DDULL YSGOL GYFAN O HYBU IECHYD MEDDWL A LLESIANT
27 IONAWR 2020

Yn bresennol

Enw	**Yn cynrychioli**
Kirsty Williams, AC (MfE)	Y Gweinidog Addysg
Vaughan Gething, AC (MfHSS)	Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Lynne Neagle, AC (LN)	Cadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Steve Davis (SD)	Cyfarwyddwr Adran Addysg, Llywodraeth Cymru
Chris Jones (CJ)	Cymorth i Ddysgwyr, Llywodraeth Cymru
Dr Elizabeth Davies (ED)	Uwch Swyddog Meddygol (Meddygon Teulu), Llywodraeth Cymru
Tracey Breheny (TB)	Camddefnyddio Sylweddau ac Iechyd Meddwl, Llywodraeth Cymru
Dr Dave Williams (DW)	Cynghorydd Seicoleg Plant Prif Swyddog Meddygol, Llywodraeth Cymru
Jo-Anne Daniels (JD)	Cyfarwyddwr Adran Iechyd Meddwl, y GIG, Llywodraeth Cymru
Albert Heaney	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol ac Integreiddio, Llywodraeth Cymru
Dr Heather Payne (HP)	Uwch-swyddog Meddygol (Pediatreg), Llywodraeth Cymru
Aled Evans (AE)	Cymdeithas Cyfarwyddwyr Addysg Cymru
Dr Liz Gregory (LG)	Gwasanaethau Seicoleg
Dr Julie Bishop (JB)	Iechyd Cyhoeddus Cymru
Yr Athro Sally Holland (SH)	Comisiynydd Plant Cymru
Yr Athro Simon Murphy (PSM)	DECIPHer
Paula Vaughan (PV)	Cynrychiolydd Ysgolion Cynradd
Charles Janczewski	Cynrychiolydd Dirprwy Gadeirydd y Bwrdd Iechyd Lleol
Y Cyng. Huw David (HD)	CLILC
Andrew Jarett (AJ)	Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol
Debbie Harteveld (DH)	Consortia Addysg Rhanbarthol
Steve Davies (SD2)	Grŵp Prif Swyddogion Ieuenctid
Mark Campion (MC)	Estyn
Jason Pollard (JP)	Llywodraeth Cymru, Ysgrifenyddiaeth
Ella Sivan (ES)	Llywodraeth Cymru, Ysgrifenyddiaeth

Dirprwyon

Karen Jewell (KJ)	Ar ran yr Athro Jean White, Prif-swyddog Nyrsio
Deb Austin (DA)	Rhaglen Law yn Llaw dros Blant a Phobl Ifanc, ar ran Carol Shillabeer

Ymddiheuriadau

Enw	**Yn cynrychioli**

Chris Parry	Pennaeth, Ysgol Lewis

Yn bresennol yn y cyfarfod

Enw	**Yn cynrychioli**
Charlotte Montgomery	Dull Ysgol Gyfan Gwent

1	**Croeso, ymddiheuriadau, cofnodion a chamau gweithredu o gyfarfod 4 Tachwedd 2019**	
1.1	Croesawodd MfE yr aelodau i bumed cyfarfod y Grŵp Gorchwyl a Gorffen Cyd-weinidogol ar Ddull Ysgol Gyfan o hybu llesiant emosiynol ac iechyd meddwl. Cyflwynwyd Chris Jones hefyd, sy'n cymryd rôl Ruth Conway fel Dirprwy Gyfarwyddwr yr is-adran Cymorth i Ddysgwyr. Cafodd cofnodion y cyfarfod blaenorol eu trafod a'u cadarnhau. Roedd yr holl gamau gweithredu wedi'u cwblhau.	
2	**Arolwg cenedlaethol CCAC/LIC o ymarfer a darpariaeth bresennol ysgolion mewn perthynas â llesiant emosiynol ac iechyd meddwl – cyflwynwyd gan Aled Evans**	
2.1	Croesawodd MfHSS Aled Evans, a gyflwynodd ganfyddiadau allweddol o arolwg cenedlaethol ar y cyd rhwng CCAC a LIC o ymarfer a darpariaeth bresennol ysgolion mewn perthynas â llesiant emosiynol ac iechyd meddwl. Roedd y cyflwyniad yn trafod yr amrywiaeth eang o ymyriadau cyffredinol ac ymyriadau wedi'u targedu ac adnoddau asesu a ddefnyddir gan ysgolion ledled Cymru. Trafodwyd hefyd nifer o anawsterau a wynebir gan rai ysgolion mewn perthynas â darparu cymorth llesiant emosiynol ac iechyd meddwl, yn amrywio o faterion ariannu neu amserlenni, i gydberthnasau anodd â gwasanaethau arbenigol a'r angen i ysgolion gael eu cefnogi'n ddigonol pan fyddant yn dewis ymyriadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Ar ôl y cyflwyniad, nododd LN bwysigrwydd sicrhau bod amrywiaeth o fentrau sy'n seiliedig ar dystiolaeth ar gael; tynnodd sylw at y gormodedd presennol o ran mentrau, sy'n rhoi darlun dryslyd i ysgolion; a gofynnodd pa ganran o'r ymatebion a ddaeth o ysgolion uwchradd yn benodol. Gwnaeth SH hefyd groesawu'r adroddiad, sy'n cydweddu â'i phrofiad o ryngweithio ag ysgolion, gan nodi pwysigrwydd cael pecyn cymorth sy'n cyd-fynd â chanllawiau fframwaith y Dull Ysgol Gyfan, er mwyn helpu ysgolion i ddewis yr ymyriadau sy'n addas ar eu cyfer nhw. Roedd JB ac HP yn gweld y rhestr hir o adnoddau asesu yn fater pryder, am ei bod yn bosibl y gellid defnyddio'r adnoddau yn bennaf i 'labelu' myfyrwyr, a allai wneud mwy o ddrwg nag o les. Awgrymodd HP y gallai'r Pwyllgor Sgrinio Cenedlaethol fod o ddefnydd o ran helpu ysgolion i wneud y defnydd gorau o'r adnoddau asesu. Nododd SM y gallai ysgolion ddefnyddio dangosyddion y Rhwydwaith Ymchwil Iechyd mewn Ysgolion ar gyfer iselder a gorbryder yn eu hysgolion fel cyd-destun pwysig. Hefyd, nododd ei bod yn hollbwysig sicrhau bod myfyrwyr yn cymryd rhan weithredol yn y broses Dull Ysgol Gyfan ac yn cymryd perchnogaeth dros y camau y mae eu hysgolion yn eu cymryd. Yn olaf, ystyriodd DW bwysigrwydd cael dull hyblyg sy'n addas ar gyfer amrywiaeth o bobl, gan sicrhau y gall awdurdodau lleol fabwysiadau dulliau gwahanol o ran pa mor ganolog yw'r broses gwneud ymyriadau. Gofynnodd hefyd am y ffordd y	**Cam Gweithredu**

	gellir defnyddio canfyddiadau arolwg CCAC/LIC at ddibenion llesiant staff yn ogystal â llesiant myfyrwyr. Croesawodd AE sylwadau pawb, a chadarnhaodd y bydd yn darparu gwybodaeth am y ganran o ymatebion a ddaeth o ysgolion cynradd ac ysgolion uwchradd. Nododd MfE nad arbenigwyr yw ysgolion, felly mae'n arbennig o bwysig i'w cefnogi wrth iddynt benderfynu pa ymyriadau y dylid eu defnyddio. Mae hefyd yn hollbwysig meddwl mewn ffordd gydgysylltiedig wrth ystyried y mater hwn a materion eraill y mae angen i ysgolion fynd i'r afael â nhw, megis y gwaith o greu cysylltiadau rhwng dysgu proffesiynol ym maes iechyd meddwl a dysgu proffesiynol o ran anghenion plant sy'n agored i niwed sy'n gymwys i gael grantiau datblygu disgyblion rhanbarthol.	**1**
3	**Dull Ysgol Gyfan Gwent** **– cyflwynwyd gan Dr Liz Gregory a Charlotte Montgomery**	
3.1	Croesawodd MfE Dr Liz Gregory a Charlotte Montgomery, a gyflwynodd yr hyn a ddysgwyd o'u cynllun peilot Dull Ysgol Gyfan a gynhaliwyd ganddynt yng Ngwent. Gwnaeth y drafodaeth dynnu sylw at y ffaith bod ysgolion yn gweithredu fel cymunedau allweddol ar gyfer plant a phobl ifanc, ac felly mae ganddynt botensial unigryw i gefnogi llesiant neu i'w rwystro. Yn benodol, mae'r gwaith o feithrin emosiynau cadarnhaol yn yr holl ryngweithio sy'n digwydd mewn ysgolion yn hanfodol o ran meithrin dysgu a chwilfrydedd. Gwnaethant hefyd drafod ymhellach rai o'r heriau a wynebwyd wrth roi Dull Ysgol Gyfan Gwent ar waith, a phwysigrwydd cydweithio ar draws gwahanol feysydd proffesiynol, yn ogystal â dathlu gydag ysgolion er mwyn meithrin cydberthnasau cadarnhaol, sy'n galluogi eraill i gymryd diddordeb yn y broses a chymryd rhan ynddi. Yn dilyn y cyflwyniad, dywedodd MfE ei bod yn galonogol iawn glywed am y cynllun peilot Dull Ysgol Gyfan a gynhaliwyd yng Ngwent, yn benodol y defnydd a wnaed o ymchwiliadau trogylch, a ddefnyddir i hwyluso diwylliant o newid mewn meysydd addysg eraill. Nododd SM ei ddiddordeb yn y posibilrwydd o ddefnyddio'r hyn a ddysgwyd o gynllun peilot Gwent i ehangu'r gwaith a chynnal Dull Ysgol Gyfan mwy. Soniodd KJ ei bod wedi cyfarfod â nifer o nyrsys ysgol Gwent, sy'n llawn cyffro ynghylch y Dull Ysgol Gyfan a'r gefnogaeth y maent yn ei chael, sydd wedi rhoi'r hyder iddynt wneud mwy o waith ymarferol megis cynnal clinigau galw heibio. Roedd gan MC ddiddordeb penodol yn y ffordd y mae'r gwaith yn cydgysylltu â chonsortia rhanbarthol a Chynlluniau Ysgolion Iach - Rhwydwaith Cymru. Dywedodd DH fod gwrando ar y cyflwyniad yn ysbrydoledig, a chytunodd hefyd fod y cysylltiad rhwng consortia rhanbarthol a'r Dull Ysgol Gyfan yn allweddol o ran rhoi eglurder i ysgolion. Ymatebodd CM gan ddweud eu bod wedi cael cyfarfodydd cadarnhaol â chysylltwyr Cynlluniau Ysgolion Iach - Rhwydwaith Cymru, a bod trafodaethau yn mynd rhagddynt mewn perthynas â'r ffordd y gall y Dull Ysgol Gyfan a'r Cynlluniau Ysgolion Iach ategu gwaith ei gilydd orau, gan sicrhau na chaiff ysgolion ormod o waith ychwanegol. Dywedodd PV fod y gwaith y maent yn ei wneud yn werthfawr iawn, a bod y gwaith o greu lle diogel i feithrin chwilfrydedd yn bwysig. Ni ddylai llesiant fod yn	

	ategol mewn ysgol; yn hytrach, dylai fod yn elfen hanfodol sy'n cael yr un faint o sylw yn ystod oriau addysgu. Gyda'r meddylfryd hwn, mae'n hanfodol cael amser a lle ar gyfer gwaith cydgyrnhyrchu, ac i staff a myfyrwyr gael myfyrio. Datblygodd MfE y pwynt hwn, gan nodi ei bod yn bwysig iawn bod pob ysgol yn cael y pŵer i lunio cwricwlwm sy'n addas ar eu cyfer.	
4	**Trosolwg System Gyfan o'r rhaglen Law yn Llaw dros Blant a Phobl Ifanc – cyflwynwyd gan Deb Austin**	
4.1	Croesawodd MfHSS y ffaith bod y rhaglen Law yn Llaw yn ehangu, a chadarnhaodd y bydd y rhaglen yn cael cyfle i adrodd i gyfarfodydd y Grŵp Gorchwyl a Gorffen o hyn ymlaen, er mwyn gwella'r gwaith o gysoni'r dull system gyfan a'r dull ysgol gyfan. Cyflwynwyd Deb Austin, a roddodd drosolwg o gynllun y rhaglen Law yn Llaw a'r tair ffrwd waith a fydd yn ganolog iddi. Yn dilyn y cyflwyniad, cadarnhaodd SH yr ymchwil sy'n cael ei gwneud gyda Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol, a bod disgwyl cyflwyno adroddiad ar y gwaith a wnaed ym mis Mawrth. Nododd LN fod strwythur newydd y rhaglen Law yn Llaw yn well na'r strwythur blaenorol, ond bod ganddi rai pryderon o hyd o ran darnio.	**Cam Gweithredu 2**
5	**Unrhyw faterion eraill a dyddiad y cyfarfod nesaf**	
5.1	Nododd MfE fod dyddiadau'r ddau gyfarfod nesaf wedi'u pennu (29 Mehefin a 9 Tachwedd) a bod negeseuon ynghylch nodau yn y dyddiadur wedi'u hanfon. Cynigiodd gyfle i siarad i SH. Gofynnodd SH a fyddai canllawiau fframwaith y Dull Ysgol Gyfan yn cael statws statudol, ac os felly, a fyddent yn cyd-fynd â'r Bil Cwricwlwm ac Asesu. Nododd MfE fod LIC yn dal wrthi'n ystyried a ddylid gwneud y canllawiau'n rhai statudol. Cadarnhaodd os cânt eu gwneud yn rhai statudol, bod nifer o ffyrdd o roi'r statws hwnnw iddynt heb orfod eu cynnwys mewn deddfwriaeth sylfaenol. Er enghraifft, cafodd y canllawiau gwrth-fwlio eu gwneud yn rhai statudol yn ddiweddar heb fod angen deddfwriaeth sylfaenol. Nododd MfE mai'r bwriad oedd ystyried y Canllawiau Fframwaith Ysgolion terfynol yn ystod y cyfarfod hwn, cyn yr ymgynghoriad ffurfiol. Fodd bynnag, roedd y ddogfen wrthi'n cael ei diwygio o hyd, a byddai'n cael ei hystyried yn ystod cyfarfod nesaf y Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid ar 17 Chwefror. Er na fyddai'n ymarferol trefnu cyfarfod arall o'r grŵp hwn ar fyr rybudd o ystyried ymrwymiadau dyddiadur pawb, cynigiodd y gallai'r swyddogion gyfarfod ag unrhyw aelod o'r grŵp er mwyn trafod y Fframwaith ym mis Chwefror/ar ddechrau mis Mawrth cyn i'r ymgynghoriad ffurfiol ddechrau ym mis Mawrth. Bydd y swyddogion yn cylchredeg y fersiwn ddiweddaraf yng nghanol mis Chwefror, a dylai unrhyw aelod sydd am drafod cyn yr ymgynghoriad gysylltu â'r Ysgrifenyddiaeth. Dyddiad y cyfarfod nesaf: 29 Mehefin 2020 (11.30-13.00) Lleoliad: Parc Cathays 2	**Cam Gweithredu 3**